

עין משפט
גור מנחה

פ:

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) ושלש נבי: ושלש
(ב) לקמן ג: ט: כ"ח מה:
(ג) שבושט מע: (ד) גס וז
(ה) ד' לקמן ז: ט: ר"מ.
(ו) לקמן ז: ט: (ז) וז' גביה
משאר יע"ד. (ח) ופסחים
(ט) ט' ר"מ.

הגהות הב"ח
(א) ר"י ד"ה במחוקת
וסי' וכן פירש בתשובת
הגאונים:

גליון הש"ס
רש"י ד"ה קב לבתא וכו'
לקמן שדר' ע"י משנת
הר"ש הל"ה ח"ת ט"ו כ"ב

לענין רש"י
רש"י ר"ש י"ש
חלקות כ"ח-י"ג וי"ח

מוסף רש"י
וכן בשעה שמהזירה.
אם שלח השואל ביד בני
ועבדו או שולחו, או ביד
עבדו ושלחו של משאל, לא
יאלץ המשאל של שואל עד
שתכל ליד המשאל ואם
מתה נדק חייב, אמר לו
המשאל שלח לי או שאומר
לו השואל הריני משלח וכו'
וא"ל המשאל שלח שלח
ומתה פטור. לקמן צ"ח.

שש עשרה. מוספת סאה להשוותן למשאו החטין: חייב. כשציל
הנפח: הא שלש קבין פטור. כדרכא: במחוקתא. או שמעמי
שעורין שהלעו וכן (א) כפי' משנת הגאונים אבל לרדי קשא
לי מה לי התלעו ומה לי לא התלעו והרי יס כמן נפח של לתן
ושלש קבין וקמני פטור ולאכני נפח
כמשאו דהא לא התלעו נמי שעורין
קליס הם ומחייב להו אכני משום
ניפחא. וגרסה לי משא הממור לתן
ומדידתן טפופות ט"ו סאין ולא
מחוקות ומוקי לה אכני בט"ו מחוקות
שהמקן פחות ג' קבין ואין כמן
אלא מוספת נפח שלש קבין של לתן
טפופות. טפופות לא מחוק ולא גרסה.
מחוקות רש"י: קב לקפף. קב
היו מוספת לאדם הטשא כמתא
וחייב המוסף בקלקולו. מכאן אמה
למד שמשא אדם ביטוי שלשים קב
שהם סאין דתן מוספת החמור
שלש קבין שהן לא מני ומשאו
לתן ט"ו סאין אלמא מוספת אחד
משלשים כמשא הוא ואשמעינן דאם
הוסף עליו קב חייב. לקמן פריך
והרי הוא ג' דעת אי לא מני ביה
לשדיה אחרעא: אדריב לעריבה.
לתן היו מוספת למשאו ספינה
קטנה: כור. היו מוספת לספינה
בינונית: כשחכנוו אלמלא. לא הספיק
לפרק המשא מעל תמפו עד שרצן
חתת משאו: כס תלתין כורין. לריכה
שמהא (א) (גדולה ומהא) כן הולכת על
פני המים דהא מוספת אחד מלי הוא
ומדקמני כור ספינה ט"ו ספינה
בת שלשים: ה"ג א"ר פפא ט"מ
פסס ספינה וכו' למאי נ"מ למקא
וממכר: בותני' כל האומנין.
קבלנין המקבלנין עליהן לעשות
המלאכה בבתיהם: שומרי סכר.
להחמיצו בגניבה ואזידה וטעמא
מפרס בגמרא: וכולן שאמרו טול
אם שלך. שכר גמריה ומשחוליאט
הנא מעות שאני מעכבו לתופסו על
שכרי הרי הוא מעמה ט"ח: הלווה.
מזוה: הלווה מעות שומר חנם. דליח
ליה לרי יהודה שכר מזוה לענין דינא:
הלווה פירות שומר סכר. דרך פירות
להרקיב: מומר אדם להשכיר. לאחריס:
משכנו של עני. שצדו: להיות פוסק
עליו. שכר: וסולך. תמיד ופחותתהחוב.
ובגמרא (א) מפרס צדחה משכנו קאמר:
גמ' שוכר. נהמה: כיצד משלם.
דשומר חנם ושומר סכר ושואל כתיבי
שוכר לא כתיב ומהו דין חיובו לענין

תרומה אביי במחוקתא. מה שהקשה בקוטרס לפי משנת
הגאונים נראה ללא פירכא היא דכי אם התנה עמו
להולין כזול או אכניס והולין סובין או נוזה ה"נ דאם יוסף יהא חייב:
בתם כפינה בת תלתין כורין. משמע דמוספת אחד משלשים
ואם קן מדמתא סאה לגמל
משמע דמשא גמל כור וקי לריבוס
דכפ' מי שהשקין וצנת ד' קהו: אמר
רב ירמיה מדפמי לרדי מי לי הוא
טייעא דלכולה כורא ואטענה כורא
משמע דשאר גמליס אין טועניס כל
כן אלא הווא שהיה משונה וי"ל
כדפ"ה התם דלטענה כורא למונות
אומן הדרך לבד שאר המשאין וכן
נראה דאין סכרא שיוכל להאכיל
לגמל אפילו ע"י אכניסא כדי משאו
כפעל אחת: ג"מא תנן סתמא
ד"א בר' מאיר. מדמי ליה אומן
לשוכר דמי היכי דאומן היו שומר סכר
אע"פ שאינו נוטל סכר על השמירה
אלא שכר טורחו ה"ג שוכר היו כשומר
שכר חף על פי שאינו נוטל סכר
שמירה אלא כיון שנהנה ממנה
כשכר שנתן: דקא יהיב י"ה
(ט) ופ"ה פורתא הוי עליה שומר סכר.
והוה מלי לאקשויי מי לא עסקין דלא
יהיב טפי פורתא אלא נלאו הכי
פריך ליה פסיר: דקא תפיס י"ה
אאגריה הוי שומר סכר. וא"ת הא
דתן כמתני' הלווה על המשכון
שומר סכר ודמיק לאשכחי טעמא
נגמ' דהוי שומר סכר כדשמואל או
כרב יוסף לימא טעמא דבההיא
הנאה דתפיס ליה אחזיבה הוי שומר
סכר וי"ל דהתם לא אחזיבה מלוה
מדדי דאין מרות כמה שהלוה ממה
שלא היה מלוה ולא היה לו משכון
וא"ת שוכר נמי כההיא הנאה דתפיס
ליה אשכח שנתן ליהו שומר סכר
וי"ל דאומן ודאי הוי שומר סכר כנמי
דתפיס אלאגריה לפי שרוב אומניס
עושין מלאכה צדית בעל הבית ואינם
תופסיס כלום בשכרם וזה שעושה
צדיתו ותפסיס ככלי נהנה הרבה אבל
שוכר אין לו הנאה שכל שוכריס
תפסיס בדבר ששכרו דאין יכולין
לעשות מלאכתן אם לא שיהא נרשומס:
הא

שש עשרה שעורים חייב הא שלשת קבין
פטור (א) תרומה אביי במחוקתא ח"ר א"קב
לכתף אדריב לעריבה כ"כר לספינה שלשת
כורים לבורני גדולה אמר מר קב לכתף אם
איתא דלא מצי ביה בר דעת הוא לשדיה אם
אמר אביי כשחכמו לאלתר רבא אמר אפילו
תימא בשלא חכמו לאלתר לא צריכא אלא
לאגרא יתירא רב אשי אמר יהוא סבור
חולשא הוא דנקיט ליה כור לספינה שלשת
כורין לבורני גדולה אמר רב פפא ש"מ סתם
ספינה יבת תלתין כורין למאי נפקא מינה
למקח וממכר: בותני' הכל האומנין שומרי
שכר הן וכולן שאמרו טול את שלך והבא
מעות שומר חנם ישמור לי ואשמור לך
שומר שכר ישמור לי וא"ל הנח לפני שומר
חנם הלווהו על המשכון שומר שכר ר' יהודה
אומר הלווהו מעות שומר חנם הלווהו פירות
שומר שכר אבא שאול אומר רשאי אדם
להשכיר משכנו של עני להיות פוסק והולך
עליו מפני שהוא כמשיב אבידה: גמ' לימא
מתניתין דלא כרבי מאיר דתניא שוכר כיצד
משלם רבי מאיר אומר בשומר חנם ר' יהודה
אומר כשומר שכר אפילו תימא רבי מאיר
בההיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ואגיד
ליה לרדיה הוי עילויה שומר שכר אי הכי
שוכר נמי בההיא הנאה דקא שביק כולי
עלמא ומוגר ליה לרדיה הוי עילויה שומר
שכר אלא אפילו תימא ר' מאיר בההיא הנאה
דקא יהיב ליה טפי פורתא הוי עילויה שומר
שכר שוכר נמי מי לא עסקי' דקא משיי
ליה טפי פורתא אלא אפילו תימא ר"מ בההיא
הנאה דתפיס ליה אאגריה דלא בעי למיעל
ולמייפק אוזוי הוי עליה ש"ש איבעית אימא
כדמחליף רבה בר אבהו ותני שוכר כיצד
משלם ר' מאיר אומר כשומר שכר רבי יהודה
אומר כשומר חנם: וכולן שאמרו טול את
שלקך והבא מעות שומר חנם: י"תנן התם
לאמר לו שואל שלח ושלחה ומתה חייב
לאמר בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

גניבה ואזידה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא

גניבה ואזידה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא ילא שנו אלא
שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב
נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם
הא